

**СЭНТРАЛ ЭКСПРЕСС СИ ВИ ЭС ХК
КОМПАНИЙН ЗАСАГЛАЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН**

Компанийн засаглалын үнэлгээний асуулга					
<i>Кодексийн хэрэгжилтийг “Хэрэгжүүл, эсвэл тайлбарла” гэсэн зарчмын дагуу тайлагнах ба кодексийн зүйл тус бүрээр биелүүлсэн эсэх, биелүүлээгүй бол яагаад биелүүлээгүй, түүнийг орлох бүтэц, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авсан, эсхүл авч байгаа, хэрэв төлөвлөж буй бол хугацаатайгаар нь тайлбар хэсэгт тусгана..</i>					
НЭГ. ТУЗ-ИЙН БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ					
ТУЗ нь олон талт ур чадвар, мэдлэг, туршлага, хараат бус байдал зэргийг зохистойгоор хангасан, алсын хараатай, бүтээлч, үр дүнтэй бүтэц байна					
№	Зүйл	Хэрэгжилт	Тайлбар	Оноо	Хувь
1	<i>1.1. Компани нь ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журмаар ТУЗ-ийн дарга, гишүүд, нарийн бичгийн даргын чиг үүрэг, хариуцлагыг нарийвчлан зохицуулна.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журмаар зохицуулж байна.		2	100%
2	<i>1.2. Компани нь ТУЗ-ийн гишүүнийг сонгон шалгаруулах, томилох асуудлыг тусгасан нэр дэвшүүлэх журам, залгамж халааны бодлогын баримттай байна.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Нэр дэвшүүлэх журам, залгамж халааны бодлоготой.		2	100%
3	<i>1.3. ТУЗ-ийн гишүүн бүрийн ажлын туршлага, ажилласан хугацаа, хараат бус байдал, хувьцааны эзэмшлийн хувь хэмжээ, хуралдаанд оролцсон ирц зэрэг мэдээллийг жилийн үйл ажиллагааны тайланд дэлгэрэнгүйгээр тусгаж, цахим хуудсандаа байршуулна.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Бүх мэдээллийг жилийн үйл ажиллагааны тайланд тусгаж, цахим хуудсандаа байршуулдаг.		2	100%
4	<i>1.4. Компани нь ТУЗ болон түүний дэргэдэх хороодын бүтэц, бүрэлдэхүүний бодлогын баримттай байх ба уг баримт бичигт гишүүний боловсрол, мэргэшил, ур чадвар, туршлагад тавигдах шаардлага болон хүйсийн тэнцвэрт байдал зэргийг тусгана.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: ТУЗ болон түүний дэргэдэх хороодын үйл ажиллагааны журамтай.		2	100%
5	<i>1.5. ТУЗ-ийн гишүүнийг анх томилогдоход чиглүүлэх сургалтыг зохион байгуулах ба ажил үүргээ гүйцэтгэхэд шаардлагатай ур чадвар, мэдлэг, мэдээллийг олгох, тэдгээрийг шинэчлэх сургалтад тогтмол хамруулна.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: ТУЗ-ийн гишүүнийг шинээр болон түр томилогдоход холбогдох мэдээллээр хангадаг ба ТУЗ-ийн бүх гишүүдийг жил бүр сургалтад хамруулдаг.		2	100%
6	<i>1.6. ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга нь ТУЗ-ийн үйл ажиллагааг зохистой явуулах асуудлаар ТУЗ-ийн даргаар дамжуулан хариуцлага хүлээнэ.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн.		2	100%
ДҮН				12	100%

ХОЁР. ТУЗ-ИЙН ДЭРГЭДЭХ ХОРООД, ТЭДГЭЭРИЙН ЧИГ ҮҮРЭГ ТУЗ нь өөрийн үйл ажиллагааг тодорхой чиг үүрэг хариуцсан өөрийн дэргэдэх хороодоор дамжуулан хэрэгжүүлж, эцсийн хариуцлагыг хүлээнэ					
7	2.1. ТУЗ-ийн дарга болоод ТУЗ-ийн гишүүдийн олонх нь хараат бус гишүүн байхыг зорино.	Компанийн тухай хуулийн 75-р зүйлийн 75.4 дэх заалттай нийцсэн.		2	100%
8	2.2. ТУЗ-ийн дэргэдэх аудитын хороо нь үйл ажиллагааны журам аудитын бодлогын баримт бичигтэй байна. Аудитын хорооны дарга нь ТУЗ-ийн дарга бус байна. Аудитын хорооны хуралд компанийн гүйцэтгэх удирдлага болон ажилтнууд гагцхүү тус хорооны хүсэлтээр оролцоно.	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Аудитын хорооны үйл ажиллагааны журамтай бөгөөд даргаар ТУЗ-ийн дарга бус, хараат бус гишүүн ажиллаж байна. Аудитын хорооны хуралд гүйцэтгэх удирдлага, ажилтнууд зөвхөн хорооны урилгаар оролцдог.		2	100%
9	2.3. ТУЗ-ийн дэргэдэх цалин урамшууллын хороо нь цалин, урамшууллын үйл ажиллагааны журам, цалин урамшууллын бодлогын баримт бичигтэй байна. Цалин урамшууллын хорооны дарга нь ТУЗ-ийн дарга бус, мөн хараат бус гишүүн байна. Цалин урамшууллын хорооны хуралд гүйцэтгэх удирдлага гагцхүү хорооны хүсэлтээр оролцоно.	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Цалин урамшууллын хорооны үйл ажиллагааны журам болон цалин урамшууллын бодлоготой бөгөөд даргаар ТУЗ-ийн дарга бус, хараат бус гишүүн ажиллаж байна. Цалин урамшууллын хорооны хуралд гүйцэтгэх удирдлага гагцхүү хорооны хүсэлтээр оролцдог.		2	100%
10	2.4. ТУЗ-ийн дэргэдэх нэр дэвшүүлэх хороо нь үйл ажиллагааны журам, залгамж халааны бодлогын баримт бичигтэй байна. Нэр дэвшүүлэх хорооны дарга нь ТУЗ-ийн дарга бус, мөн хараат бус гишүүн байна.	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Нэр дэвшүүлэх хорооны үйл ажиллагааны журам болон залгамж халааны бодлоготой бөгөөд даргаар ТУЗ-ийн дарга бус, хараат бус гишүүн ажиллаж байна.		2	100%
11	2.5. ТУЗ нь өөрийн дэргэд бусад чиг үүрэг бүхий байнгын болон түр хороог байгуулж болно. ТУЗ-ийн дэргэдэх хороод бүгд үйл ажиллагааны журам, заавартай, чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай мэдлэг, ур чадвар, ажлын туршилага бүхий бүрэлдэхүүнтэй байна.	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журамд ТУЗ нь тодорхой чиг үүргийг гүйцэтгүүлэхээр бусад ТУЗ-ийн хороодыг байгуулж болно гэж заасан байдаг. 2021 онд ТУЗ-ийн шийдвэрээр Байгаль орчин, нийгэм, засаглалын хороог байгуулсан бөгөөд тус хорооны үйл ажиллагааны журамтай.		2	100%
ДҮН				10	100%
ГУРАВ. ТАЙЛАГНАЛ, МЭДЭЭЛЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДАЛ ТУЗ нь санхүүгийн болон санхүүгийн бус тайлагнал, мэдээллийн ил тод байдлын үнэн, бүрэн, тэнцвэрт байдлыг хангана					
12	3.1. ТУЗ нь компанийн мэдээллийн ил тод байдал, тайлагналын журмыг баталж,	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Компанийн Мэдээлэл хүргэх үйл ажиллагааны журмаар зохицуулж,		2	100%

	хэрэгжилтэд нь хяналт тавина.	хэрэгжилтэд нь хяналт тавин ажиллаж байна.		
13	3.2. ТУЗ нь энэхүү кодекст заасан засаглалын баримт бичиг, дүрэм, журам, зааврыг цахим хуудсаараа дамжуулан олон нийтэд хүргэнэ.	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Засаглалын баримт бичиг, дүрэм, журмыг Компанийн цахим хуудасны Хөрөнгө оруулагчид хэсэгт байршуулж олон нийтэд хүргэдэг.	2	100%
14	3.3. Санхүүгийн болон санхүүгийн бус тайлагнал нь тэнцвэртэй, тодорхой, бодит байна. Санхүүгийн бус тайлан нь хүрээлэн буй орчин, нийгэм, эдийн засгийн хүрээнд компанийн тогтвортой үйл ажиллагаанд нөлөөлж болзошгүй хүчин зүйлс, эрсдэл, компанийн үйл ажиллагааны зорилго, зорилтууддаа хүрсэн эсэхийг үнэлсэн мэдээлэл байна.	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Компанийн жилийн үйл ажиллагааны тайланд эдгээр мэдээллийг оруулдаг.	2	100%
ДҮН			6	100%
ДӨРӨВ. АУДИТ, ХЯНАЛТЫН ТОГТОЛЦОО				
ТУЗ нь аудит, хяналтын тогтолцооны хараат бус, үр дүнтэй байдлыг хангана				
15	4.1. ТУЗ нь аудитын хорооны үйл ажиллагааны журамд хөндлөнгийн аудитортой харьцах, түүнийг хуульд заасан чиг үүргээ саадгүй гүйцэтгэх нөхцөл боломжоор хангах талаар тусгаж, хэрэгжилтэд нь хяналт тавина.	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Аудитын хорооны үйл ажиллагааны журамд тодорхой тусгасан бөгөөд хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна.	2	100%
16	4.2. Хөндлөнгийн аудитор нь хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хуралд оролцож, аудиттай холбоотой асуудлаар хувьцаа эзэмшигчдэд мэдээлэл өгдөг байна.	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: ХЭ-ийн ээлжит хуралд Компанийн хөндлөнгийн аудиторын төлөөллийг оролцуулж, аудиттай холбоотой асуудлаар хувьцаа эзэмшигчдэд мэдээлэл өгдөг.	2	100%
17	4.3. Дотоод аудитын тогтолцоо, түүний бүтэц, зохион байгуулалт, чиг үүрэг, тэдгээрт орсон өөрчлөлтийн талаарх мэдээллийг компанийн үйл ажиллагааны тайлан болон цахим хуудсаар олон нийтэд тухай бүр мэдээлнэ.	Дотоод аудитоор ажиллах байгууллагыг 2022 оны 2-р улиралд сонгон шалгаруулсан бөгөөд талуудын хооронд байгуулах гэрээ, гүйцэтгэх үүргийг нарийвчлан тодорхойлж байна. Үүний дагуу дотоод аудиторыг 2022 оны 07-р сард ТУЗ томилно.	1	50%
ДҮН			5	83%
ТАВ. ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА				
ТУЗ нь эрсдэлийн удирдлага болон комплайнсын хяналтыг зохистой байдлаар, хараат бусаар зохион байгуулж, тэдгээрийн үр дүнтэй байдалд тогтмол хяналт тавина				
18	5.1. Компани нь эрсдэлийн удирдлагын заавар болон бүтэцтэй байх ба эрсдэлийн удирдлагын үйл ажиллагааны	Компани нь Эрсдэлийг бууруулах газартай бөгөөд Байгаль орчин, нийгэм, засаглалын хороо нь	1	50%

	<i>үр дүн, хараат бус байдалд ТУЗ хяналт тавина.</i>	эрсдэлийн удирдлагын бодлогыг боловсруулан хяналтын шатандаа явж байна. БОНЗ хороо нь эрсдэлийн үйл ажиллагааны үр дүнд тогтмол хяналт тавьж, ТУЗ-д танилцуулдаг.		
19	<i>5.2. ТУЗ нь дэргэдээ эрсдэлийн удирдлага хариуцсан хороотой байхыг зорих ба уг хороо нь гурваас доошгүй тооны гишүүнтэй, дарга болон гишүүдийн олонх нь хараат бус гишүүн байна. Эрсдэлийн хорооны үйл ажиллагааны журам, бүтэц, бүрэлдэхүүнийг компанийн жилийн үйл ажиллагааны тайлан болон цахим хуудсаар дамжуулан нийтэд мэдээлж, тус хорооны хурлын ирц, хуралдсан асуудал, давтамжийн талаар тогтмол тайлагнана.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Эрсдэлийн удирдлагын чиг үүргийг Байгаль орчин, нийгэм, засаглалын хороо хариуцдаг. Тус хороо нь 3 гишүүнтэй бөгөөд дарга нь хараат бус гишүүн. БОНЗ-ын хорооны үйл ажиллагааны журам, бүтэц, бүрэлдэхүүнийг жилийн үйл ажиллагааны тайлан болон цахим хуудсаар дамжуулан нийтэд мэдээлж байна.	2	100%
20	<i>5.3. Компанийн үйл ажиллагаанд байгаль орчин, нийгмийн хариуцлага, эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын эрсдэл байгаа эсэхийг үнэлэн нийтэд мэдээлж, тэдгээр эрсдэлийг хэрхэн удирдаж буйгаа тайлбарлана.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Жилийн үйл ажиллагааны тайлангийн Тогтвортой хөгжлийн тайлан хэсэгт тайлагнадаг.	2	100%
21	<i>5.4. Компани нь комплайнсын хяналтын заавар болон бүтэцтэй байх ба комплайнсын хяналтын хэрэгжилтийн үр дүн, хараат бус байдалд ТУЗ хяналт тавина.</i>	Комплайнсын хяналтын заавар болон бүтцийг ТУЗ-өөр батлуулахаар төслийг боловсруулаад байгаа бөгөөд тэдгээрийг 2022 оны 2-р улиралд багтаан батална.	1	50%
ДҮН			6	75%
ЗУРГАА. ЭРХ БҮХИЙ АЛБАН ТУШААЛТНЫ ЦАЛИН УРАМШУУЛАЛ Эрх бүхий албан тушаалтны цалин, урамшууллын хэмжээ нь компанийн алсын хараа, онцлогт тохирсон, шударга, ил тод байна				
22	<i>6.1. ТУЗ-ийн гишүүний цалин, урамшууллын хэмжээ, олгох хэлбэр, давтамжийг хувьцаа эзэмшигчийн хурлаар ил тод хэлэлцэж батална.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн. Компанийн Дүрмийн дагуу ТУЗ нь ТУЗ болон Гүйцэтгэх удирдлагын цалин урамшууллын хэмжээг тогтоодог бөгөөд ТУЗ болон Гүйцэтгэх удирдлагын цалин урамшууллын мэдээллийг Компанийн жилийн үйл ажиллагааны тайланд тайлагнана.	2	100%
23	<i>6.2. Компани цалин, урамшууллын хэмжээг тогтоох үндэслэл болсон ажил үүргийн бүрдэл хэсгүүд, ажлын</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн.	2	100%

	<i>гүйцэтгэлийг үнэлэх шалгуурыг цалин, урамшууллын бодлогын баримтад тусгана.</i>				
24	<i>6.3. Компанийн жилийн үйл ажиллагааны тайланд гүйцэтгэх удирдлагын үндсэн цалин, шагнал бусад урамшууллыг олгох гүйцэтгэлийн шалгуурыг тусгана.</i>	Компанийн 2022 оны жилийн үйл ажиллагааны тайлангаас эхлэн гүйцэтгэлийн шалгуурыг тусгана.		1	50%
ДҮН				5	83%
ДОЛОО. ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДЫН ЭРХ АШИГ					
Компанийн үйл ажиллагаанд оролцогч талуудын эрх ашгийг хүндэлнэ					
25	<i>7.1. Компани нь ТУЗ-өөс баталсан бусад оролцогч талуудтай харилцах, хамтран ажиллах талаар бодлогын баримт бичигтэй байна. ТУЗ болон гүйцэтгэх удирдлага нь оролцогч талуудын эрх ашгийг хүндэтгэн, тэдэнтэй хамтран ажиллах байгууллагын соёлыг төлөвшүүлнэ.</i>	Компани нь бусад оролцогч талуудын өмнө хүлээсэн үүргээ биелүүлэх, тэдгээрийн ашиг сонирхлыг хамгаалах асуудлыг чухалчилж үздэг бөгөөд бусад оролцогч талуудтай харилцах, хамтран ажиллах талаар бодлогын баримт бичгийг боловсруулж 2022 оны 2-р улиралд багтаан батална.		1	50%
26	<i>7.2. Компанийн жилийн үйл ажиллагааны тайланд оролцогч талуудтай хамтран ажиллахдаа ямар асуудалд голчлон анхаарч, ямар стратеги баримтлан хэрхэн хэрэгжүүлж ажилласан талаар тусгана.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн.		2	100%
27	<i>7.3. Оролцогч талуудтай хамтран ажиллах, мэдээлэл солилцох, харилцах зорилгоор компанийн цахим хуудсыг үр дүнтэйгээр ажиллуулна.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: www.cumongol.mn гэсэн цахим хуудас ажилладаг.		2	100%
28	<i>7.4. Компанийн ажилтнуудын санал, хүсэлт, гомдлыг хүлээн авч шийдвэрлэх дотоод журам, нийгмийн асуудлыг шийдэх, мэргэжил дээшлүүлэх дотоод журам, ажлын төлөвлөгөөтэй байна.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Компани нь Ажилтнуудын санал, хүсэлт, гомдлыг хүлээн авах, шийдвэрлэх журамтай бөгөөд нийгмийн асуудлыг Тэтгэмжийн журмаар, ажилтнуудын мэргэжил дээшлүүлэх асуудлыг Ажилтныг карьер хөгжүүлэх тухай журам болон Сургалт хөгжлийн журмаар зохицуулдаг.		2	100%
ДҮН				7	87%
НАЙМ. КОМПАНИЙН СОЁЛ					
ТУЗ-ийн гишүүд компанид бизнесийн ёс зүйн өндөр хэм хэмжээг тогтоож, өөрсдөө манлайлан гүйцэтгэх удирдлага, ажилтнуудад мөрдлөг болгоно					
29	<i>8.1. Компанийн үнэт зүйлс, алсын харааг оновчтой</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн.		2	100%

	<i>тодорхойлж, хууль ёсны, ёс зүйтэй, хариуцлагатай үйл ажиллагаа явуулах зорилгоор ТУЗ нь ёс зүйн дүрмийг батлан, нийтэд мэдээлж, хэрэгжилтэд нь хяналт тавина.</i>	ТУЗ нь ёс зүйн дүрмийг баталж, хэрэгжилтэнд хяналт тавин ажиллаж байна.			
30	<i>8.2. Аливаа хууль бус үйлдэл болон ёс зүйн зөрчлийг ТУЗ, эсвэл түүний дэргэдэх холбогдох хороонд мэдээлэх “шүгэл үлээгчийн” тогтолцоотой байна.</i>		“Шүгэл үлээгчийн” тогтолцоог 2022 оны 3-р улиралд багтаан батална.	1	50%
31	<i>8.3. Ёс зүйн дүрмээр авлига, албан тушаалын гэмт хэргээс ангид байх болон улс төрийн үйл ажиллагааг дэмжих, /дэмжихгүй байх/ хандив өргөх /өргөхгүй байх/ талаар зохицуулна.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн.		2	100%
ДҮН				5	83%
ЕС. ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ЭРХ					
Компани болон ТУЗ нь хувьцаа эзэмшигчдийн эрхийг хүндэтгэн тэгш хандаж, мэдээлэл авах болон эрхээ хэрэгжүүлэх бололцоогоор бүрэн хангана					
32	<i>9.1. Компани оролцогч талуудад өөрийн үйл ажиллагаа, санхүүгийн байдал, засаглалын бүтэц, зохион байгуулалт, гүйцэтгэлийн үр дүнгийн талаарх мэдээллийг цахим хуудсаараа тухай бүр хүргэнэ.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Компанийн цахим хуудасны Хөрөнгө оруулагчид хэсэгт холбогдох мэдээллийг тухай бүр оруулдаг.		2	100%
33	<i>9.2. Компани хөрөнгө оруулагчидтай харилцах хөтөлбөртэй байх ба тэдэнтэй харилцах, мэдээлэл солилцох цахим сувгийг хөгжүүлнэ.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Компанийн цахим хуудаст “Хөрөнгө оруулагчид” гэсэн цэсийг нээн мэдээлэл солилцон ажиллаж байна.		2	100%
34	<i>9.3. Компани хувьцаа эзэмшигчийн хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд оролцох, санал гаргах, санал өгөх, мэдээлэл авах зэрэг хууль ёсны эрхээ хэрэгжүүлэх бололцоо, нөхцөлийг бүрдүүлнэ.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Компани нь Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлыг хуралдуулах журамтай бөгөөд хувьцаа эзэмшигчдэд хууль ёсны эрхээ хэрэгжүүлэх бололцоо, нөхцөлийг холбогдох дүрэм, журмын дагуу олгодог.		2	100%
35	<i>9.4. Компанийн үйл ажиллагааны чиглэл, өмчлөлийн бүтцийн асуудлаар хувьцаа эзэмшигчдээс санал өгөх эрхээ хэрэгжүүлэхэд нь онцгойлон анхаарна.</i>	Бүрэн хэрэгжүүлсэн: Компанийн тухай хууль, Компанийн Дүрэм болон холбогдох журмын дагуу санал өгөх эрхээ хэрэгжүүлэх нөхцөл нь хангагдсан.		2	100%
36	<i>9.5. Компани болон хувьцаа эзэмшигчдийн ашиг сонирхол зөрчигдөхөөс сэргийлэх зорилгоор сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийх журамтай байх ба</i>		Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийх тухай журмыг 2022 оны 3-	1	50%

	<i>хэрэгжилтийг мэдээлнэ.</i>	<i>нийтэд</i>	р улиралд багтаан батална.		
ДҮН			9	90%	
НЭГДСЭН ДҮН			65	90%	

-oOo-